



Aqqa Samuelsen  
Inuit Ataqtigiit sinnerlugit Inatsisartuni ilaasortaq

## § 37 apeqqummut nr. 332/2018 akissuteqaat

15-01-2019  
Sags nr. 2019 - 163  
Akt nr. 9798276

### 1. Ukiut tallimat kingullerni Nunatsinni ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaasartut amerlassusaat Naalakkersuisut paasissutissiissutigisinnaavaat?

Postboks 1160  
Tlf: 34 50 00  
Fax: 34 55 05  
3900 Nuuk  
Email:

[www.naalakkersuisut.gl](http://www.naalakkersuisut.gl)

#### Akissut:

Maannakkuugallarteq ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaasartut amerlassusaat naatsorsorneqarsinnaanngillat, kisianni Peqqinnissaqarfiup elektronikkikkut napparsimasut allagaateqarfiani (EPJ) piffissap ingerlanerani periaatsinik misissuinernillu suleriaatsinik inerisaasoqarsinnaavoq taamaasilluni eqqugaasartut amerlassusaat misissorneqarsinnaalissalluni.

#### A. Paasissutissat pigineqarpata suaassuseq eqqarsaatigalugu arnat imaluunniit angutit sorliit ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaanerusalpat?

#### Akissut:

Apeqqut 1-mut akissutaa eqqarsaatigalugu maannakkugallarteq agguataarnerat oqaatigineqarsinnaanngilaq.

2011-mit saqqummiussa q meeqqat atuarfianni atuartut angajullit akornanni atugarissaarnej pillugu inuusuttut nammineq peqqissutsiminnut nalilersuinerannut ernumanermut nikallunganermullu pillugit aperineqarput. Kisitsisit takutippaat nukappiaqqani 22 %-ii nivarsiaqqanilu 7 %-ii kisimik eqqarsartaatsikkut ajornartorsioraangamik, assersuutigalugu ullut tamarluinnangajaasa nikallungasutut, ernumaleriataarnej, annilaanganeq il.il. nalunaaruteqarnej ajortut. Pingaaruteqarpoq erseqqissassallugu tamanna ernumanermik isumatsassimangaarnermillu napparsimanerunngimmat, kisianni suaassutsip akornanni agguaqatigiinneq imminut eqqarsartaatsikkut inissisimaneq atugarissaarnerlu pillugit.

#### B. Ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaasartut qanoq ukioqqortussuseqarpat?

#### Akissut:

Akissut 1A-miittoq takuuk.

**2. Ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaasarneq sumik pissuteqarnerseq Nunatsinni misissuiffigineqarsimava?**

**Akissut:**

Maannakkut Kalaallit Nunaanni sukumiisumik misissuineramik takussutissaasinnaasumik soqanngilaq. 1990'ikkunni doktorinngorniarsimasumit Inge Lyberth Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermit annertuumit katersisimasumit kisiartaavoq. Oqaluttuarisaanermi isiginnittariaaseq eqqaassanngikkaanni tamanna nutaangilivoq.

**A. Akissut aappiuppat, misissuineq qanga/qanoq ingerlanneqarsimava? Misissuinermit paasisat ilisimasallu suuppat?**

**B. Akissut naamiuppat soq misissuineq ingerlanneqarsimangila?**

**Akissut:**

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup tamanna pillugu soq misissuisoqaqqissimannginnersoq ilisimatusartoqaqqissimannginnersorluunniit qulakkiivillugu akisinnaanngilaa. Qulequtalli pillugit Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnek pitsaassaaq pingaaruteqarlunilu, tamannali soorunami ilisimatusartut ilisimatusarnermullu aningaasat pisariaqartinneqassapput.

**3. Ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaaneq pissutigalugu imminut toqunnissamut siorasaarisooqartartillugu nalunaarsuisooqartarpa?**

**Akissut:**

Ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaaneq pissutigalugu imminut toqunnissamut siorasaarisooqartartillugu nalunaarusiortoqaanngilaq.

**A. Akissut aappiuppat: Ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaaneq pissutigalugu imminut toqunnissamut siorasaarisimasut ukiut tallimat ingerlaneranni qanoq amerlatiginersut Naalackersuisut paasisutissiissutigisinnaavaat? Suaassuseq ukiullu ilanngullugit paasisutissutigineqarsinnaappat?**

**Akissut:**

Apeqqut akineqarsinnaanngilaq taakku pillugit nalunaarusiortoqaanngimmat.

**4. Ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaasartut Nunatsinni isumaginninnermi tarnikkut ikiorneqarnissaminut qanoq periarfissaqarpat?**

**Akissut:**

Innuttaasut ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaasimasut annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu inatsimmi ilaasut, inatsit malillugu ikiorserneqarnissaminut periarfissaqarpat.

**5. Ernumanermik isumatsassimangaarnermillu katsorsaasinnaasut qanoq ilinniagaqarsimanissaat piumasaqaataava?**

**Akissut:**

Annertuumik eqqugaasimasunut katsorsarneqarneq nakorsanit tarnikkut immikkut ilisimasalinnit isumagineqartarpoq. Periutsit amerlapput, kisianni peqqinnissaqarfiup iluani suliamik ilisimasalittut suliasatut isigineqarpoq tassani immikkut tarnikkut ilisimasalinnit, psykologimit peqqissaasumilluunniit saniatigut oqaloqatiginninnissamut psykoterapimillu ilinniaqqissimasumit isumagineqartussanit.

**6. Ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaasartunut pinaveersimatitsisinnaasut katsorsaasinnaasullu ilinniarluarsimasut Nunatsinni naammattut pigineqarpat?**

**Akissut:**

Tarnikkut immikkoortortaqarfik Peqqinnissaqarfimmi allatuulli atorfinititsiniarnermi unammilligassaqarpoq, taamaattumillu massakkuugallartoq tarnikkut immikkoortortaqarfimmi nakorsat immikkut ilinniagallit peqqissaasullu amigaatigineqarput.

Tarnikkut immikkoortortaqarfiup piginnaasaasa killeqarnerat pissutigalugu Peqqinnissaqarfik pisariaqarnerpaanik pinasuurtumik psykosemut tunngasut imminullu toqunniartunut napparsimasut unitsinneqartarput. Tamatuma ilagaa napparsimasut annertuumik ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaasut unitsinneqarsimasut takuneqarsinnaavoq. Taamaattorli tarnikkut immikkoortortaqarfimmi saniatigut ernumanermik isumatsassimangaarnermillu immikkut katsorsaaneq pinaveersaartitsinermullu kiisalu imminut toqunnissamut pinaveersaartitsinermik suliniuteqarneq ingerlanneqarpoq.

Napparsimasut ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaasut Peqqinnissaqarfiup iluani allami, tarnikkut immikkoortortaqarfiup avataani, katsorsarneqartarputtaaq. Tamanna atuuppoq tarnikkut immikkut ilinniagalinni siunnersuisarfinni, suliffeqarfinni namminersortuniluunniit suliaqartuni.

**7. Ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaasartut kommunini isumaginnittoqarfinni aammalu Ilaqutariit Illuini sullinneqarnerisa ataqatigiissagaanerak pillugu Naalackersuisut nassuiaateqarsinnaappat?**

**Akissut:**

Ernumanermik isumatsassimangaarnermillu katsorsartariaqartumik eqqugaasoqartillugu peqqinnissaqarfiup tamanna suliasaraa.

**8. Ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaasartut pillugit suliat kommunini aammalu Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalackersuisoqarfimmit nalunaarsorneqartarpat?**

**Akissut:**

Innuttaasut ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaasut annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu inatsimmi ilaasut, kommuninit nalunaarsorneqartarpoq.

**9. Ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaasartut pillugit Naalakkersuisut iliusissatut pilersaarummik suliaqarnissaminut pilersaaruteqarpat?****Akissut:**


Ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaasunut immikkut ittumik iliusissatut pilersaarummik suliaqarnissamat pilersaaruteqanngilaq. Eqqarsartaatsikkut peqqissuuneq peqqinnissaqarfiup iluani iliusissatut pilersaarummik ilaassaaq tassani pingaarnertut imminut toqunnissamik pitsaaliuineq ukkatarineqassalluni. Taassuma saniatigut meeqqat, inuusuttut ilaqutariillu Inuuneritta II-mi immikkut suliniutigineqassapput. Inuuneritta ilaatigut aangajaarniutinik pitsaaliuineq qulequtaraa, tamatumunnga pissutaavoq ilaqutariinni atornerluinermik peroriartorluni kingunerluutit annertummata inuunermilu kingusinnerusukkut inuuniarnikkut unammillernartarmata, tamannalu ernumanermik, isumatsassimangaarnermik imminullu toqunermik kinguneqarsinnaalluni.

**10. Ernumanermik isumatsassimangaarnermillu eqqugaasarneq pinaveersimatinniarlugu Naalakkersuisut qanoq pilersaaruteqarpat?****Akissut:**

Apeqqummut 9-mut akissuteqaat takuuk.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen



Martha Abelsen